

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/08

Peněžní prostředky určené na podporu opatření k přizpůsobení se změně klimatu při hospodaření se srážkovými vodami

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/08. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu opatření k přizpůsobení se změně klimatu při hospodaření se srážkovými vodami byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od dubna 2025 do prosince 2025.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2022 až 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“);

Státní fond životního prostředí České republiky, Praha (dále také „SFŽP“);

město Hranice;

město Uherské Hradiště;

město Řevnice;

obec Přísnotice;

obec Velká Hleďsebe;

obec Unkovice;

statutární město Chomutov.

Kolegium NKÚ na svém V. jednání, které se konalo dne 30. března 2026,

schválilo usnesením č. 6/V/2026

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky určené na podporu opatření k přizpůsobení se změně klimatu při hospodaření se srážkovými vodami

ZÁKLADNÍ INFORMACE

1 360,29 km²	Rozloha zastavěné plochy v ČR v roce 2024 (cca 2 % rozlohy ČR)
4 %	Nárůst zastavěné plochy mezi roky 2000 a 2024
6 258	Celkový počet obcí v ČR
182	Dotované obce z NPO či OPŽP21+
3 %	Podíl obcí, kterým MŽP poskytlo dotaci
1,59 mld. Kč	Výše MŽP poskytnutých dotací obcím
293	Počet projektů obcí

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

Nejednotný systém měření dopadů a efektů

MŽP ve třech kontrolovaných dotačních programech nastavilo tři různé soustavy ukazatelů pro sledování a vyhodnocování efektů poskytnuté podpory, což neumožňuje porovnat výsledky mezi dotačními programy ani hodnotit přínosy k vytyčeným cílům.

Nedostatky v koncepčním řízení

MŽP nesplnilo úkol vypracovat strategický dokument pro oblast hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích.

Většina opatření vzniká jednotlivě, bez vazby na potřeby celého území.

Zaostávání v budování zelených střech

Z dostupných dat vyplývá, že ČR významně zaostává v budování zelených střech za Rakouskem a Německem.

Nedostatky v zadávání veřejných zakázek

NKÚ zjistil u pěti z devíti kontrolovaných projektů, že příjemci dotace porušili zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, čímž omezili hospodářskou soutěž.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 V letech 2015 až 2018 Českou republiku postihlo víceleté sucho, které zdůraznilo problém špatného hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích.¹ Zastavěná plocha obcí se přitom stále rozrůstá. Zlepšení hospodaření se srážkovými vodami napomáhá výměna nepropustných povrchů za propustné, regulace odtoku, akumulace a retence srážkových vod či budování zelených střech. NKÚ prověřil, do jaké míry přispěly dotace poskytnuté MŽP na tato opatření k lepšímu hospodaření se srážkovými vodami a zda byly vynaloženy účelně a v souladu s právním předpisem.

1.2 **Od roku 2021 do 2025 poskytlo MŽP na zlepšení hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích prostřednictvím operačního programu *Životní prostředí 2021–2027* (dále také „OPŽP21+“) a z *Národního plánu obnovy* (dále také „NPO“) peněžní prostředky v celkové výši 1,84 mld. Kč. MŽP podpořilo mimo jiné 182 obcí a jejich 293 projektů s poskytnutou dotací ve výši 1,59 mld. Kč. Podíl obcí, kterým MŽP poskytlo dotaci, činil 3 % z celkového počtu obcí v ČR.**

NKÚ konstatuje, že výsledky podpory z kontrolovaných na sebe navazujících dotačních programů jsou nesrovnatelné. V důsledku toho nelze porovnat množství zadržených srážkových vod a spolehlivě posoudit, v jaké míře poskytnuté peněžní prostředky přispěly ke zlepšení hospodaření se srážkovými vodami.

MŽP připravilo v roce 2019 studii hospodaření se srážkovými vodami, ve které doporučilo opatření k adaptaci na změnu klimatu v urbanizovaných územích. MŽP ale nestanovilo žádné konkrétní měřitelné cíle, časové milníky, ani kdo za plnění úkolů odpovídá.

NKÚ prověřil dále devět konkrétních projektů s proplacenou výší peněžních prostředků celkem 129,63 mil. Kč. NKÚ zjistil, že kontrolované obce často realizovaly projekty bez analýzy potřeb hospodaření se srážkovými vodami na celém jejich území. To snižuje dopad poskytnutých peněžních prostředků určených k přizpůsobení se změně klimatu.

NKÚ vyhodnotil, že čtyři příjemci dotace vynaložili peněžní prostředky účelně. U zbylých pěti kontrolovaných projektů NKÚ vyhodnotil, že příjemci dotace sice vynaložili peněžní prostředky účelně, avšak porušili zákon č. 134/2016 Sb.² Nejčastěji neoprávněně zvýhodnili konkrétní výrobky ve stavebnictví, a omezili tak hospodářskou soutěž.

Na akumulaci srážkových vod, tzv. „dešťovku“, či na zelené střechy šlo z NPO prostřednictvím programu *Nová zelená úsporám* (dále také „NZÚ“) pouze 167,73 mil. Kč z 15,71 mld. Kč. Většina příjemců dotací totiž upřednostnila podporu na instalaci tepelných čerpadel či fotovoltaických zařízení. Česká republika podle dostupných dat výrazně zaostává v rozvoji zelených střech za Rakouskem či Německem.

1.3 Výše uvedené celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

1.4 MŽP nemohlo vyhodnocovat dosahované výsledky podpory hospodaření se srážkovými vodami, protože používalo různé ukazatele, které neumožňovaly porovnat přínosy projektů z jednotlivých dotačních programů:

¹ Dále jen „hospodaření se srážkovými vodami“.

² Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

- MŽP v operačním programu *Životní prostředí 2014–2020* (dále také „OPŽP14+“) poskytlo celkem 559,13 mil. Kč na celkem 190 projektů zaměřených na hospodaření se srážkovými vodami v obcích. MŽP sledovalo ve vztahu ke kontrolované problematice pouze nezávazný ukazatel *objem retardované vody*, přičemž dosažená hodnota v ukončeném programu činila 22 932,34 m³.
  - MŽP poskytlo prostřednictvím SFŽP z *Národního programu Životní prostředí* (dále také „NPŽP“), financovaného z NPO, celkem 776,06 mil. Kč na realizaci 190 projektů. MŽP u podpořených projektů sledovalo jeden závazný ukazatel *objem zadržovaných srážkových vod*, přičemž závazek příjemců činil k 1. 9. 2025 celkem 25 580 m³.
  - MŽP v OPŽP21+ poskytlo k 1. 1. 2025 na realizaci 120 projektů celkem 900,13 mil. Kč. U výzev zaměřených na hospodaření se srážkovými vodami sleduje tzv. specifické datové položky (dále také „SDP“), které však systematicky nevyužívá při vyhodnocování programu, což snižuje schopnost sledovat reálné dopady podpory. Hodnota SDP *objem zadržované vody za rok* činila 641 153,88 m³/průměrný rok.
  - MŽP poskytlo prostřednictvím SFŽP z programu NZÚ financovaného z NPO celkem 167,73 mil. Kč na akumulční nádrže či zelené střechy u rodinných a bytových domů (3 374 projektů). MŽP nestanovilo pro oblast podpory hospodaření se srážkovými vodami žádné měřitelné cíle, ačkoliv cílem programu NZÚ bylo mj. zlepšení hospodaření se srážkovými vodami. SFŽP sbírá u NZÚ data o objemu vybudovaných akumulčních nádrží na dešťovou vodu a o ploše vybudovaných zelených střechech, dosažené hodnoty činily 25 414,17 m³ a 33 232,58 m².
- 1.5 MŽP nesplnilo úkol stanovený v *Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu* (dále také „NAP“) připravit koncepci pro hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích. K plnění tohoto úkolu byl ministr životního prostředí zavázán usnesením vlády ČR ze dne 16. ledna 2017 č. 34. MŽP nechalo zpracovat pouze studii, ve které nestanovilo žádné odpovědnosti, termíny ani způsob vyhodnocování dosahování vytyčených strategických cílů. Studie není závazná pro žádné aktéry.
- 1.6 Dále NKÚ konstatuje, že MŽP a SFŽP nedostatečně motivovaly obce k možnosti využití podpory z OPŽP21+ na vypracování dokumentů nezbytných pro koncepční řešení hospodaření se srážkovými vodami na území obce. NKÚ kontrolou vzorku projektů zjistil, že s výjimkou jedné obce byly projekty realizovány bez předchozí analýzy potřeb celého území obce.
- 1.7 Na opatření v rodinných a bytových domech MŽP a SFŽP poskytly ke dni 1. 7. 2025 dotace z NPO prostřednictvím programu NZÚ v celkové výši 15 706,19 mil. Kč. Zájem o podporu na zlepšení hospodaření se srážkovými vodami byl výrazně nižší oproti zájmu o podporu na instalaci tepelných čerpadel či fotovoltaických zařízení. Dotace na opatření zaměřená na hospodaření se srážkovými vodami se podílela na celkovém objemu poskytnutých dotací 1 % (167,73 mil. Kč).
- 1.8 Program NZÚ byl v letech 2021 až 2023 financován z NPO. Příjemci dotace realizovali většinu projektů zaměřených na hospodaření se srážkovými vodami (akumulční nádrže, zelené střechy) samostatně. Menší část projektů realizovali v kombinaci s dalším energeticky úsporným opatřením, např. se zateplením či výměnou zdroje vytápění. Z důvodu velkého zájmu žadatelů o podporu došlo k rozšíření zdrojů financování programu NZÚ o prostředky z Modernizačního fondu (dále také „Mdf“). NKÚ zjistil, že

samostatná realizace adaptačních opatření z prostředků MdB již nebyla možná, což dále snížilo podíl poskytnuté podpory na hospodaření se srážkovými vodami.

- 1.9 Česká republika podle dostupných dat výrazně zaostává v rozvoji zelených střech ve srovnání s Rakouskem či Německem, a to jak v ročních přírůstcích ploch zelených střech, tak v přepočtu realizované plochy na obyvatele. Z celkové plochy zelených střech vybudovaných v ČR v období let 2021 až 2024 bylo pouze 8 % této plochy vybudováno s podporou z programu NZÚ, což odpovídá nízkému zájmu žadatelů.
- 1.10 NKÚ u čtyř kontrolovaných projektů konstatoval, že použití přímých či nepřímých odkazů na konkrétní výrobky ve stavebnictví nebylo odůvodněno a bylo v rozporu se zásadami stanovenými v zákoně č. 134/2016 Sb. Tímto postupem zadavatelé neoprávněně zvýhodnili určité produkty a tím narušili hospodářskou soutěž. NKÚ dále vyhodnotil, že uvedená pochybení nasvědčují porušení rozpočtové kázně.

II. Informace o kontrolované oblasti

- 2.1 Hospodaření se srážkovými vodami představuje soubor technických a přírodě blízkých opatření, jejichž cílem je zpomalit odtok deště z území, zvýšit jeho retenci a v maximální míře jej vrátit do vodního cyklu. V urbanizovaném prostředí jde o klíčový nástroj adaptace na změnu klimatu, protože snižuje povrchový odtok při intenzivních srážkách, odlehčuje kanalizaci a zlepšuje lokální vodní bilanci.
- 2.2 Klíčovým problémem urbanizovaných území je vysoký podíl nepropustných povrchů, které znemožňují infiltraci a urychlují odtok dešťové vody. Jejich náhrada propustnými povrchy – například vegetačními dlaždicemi, zatravněvacími panely, štěrkovými či drenážními vrstvami nebo dlažbou se spárami – umožňuje vsakování přímo v místě dopadu a výrazně omezuje zatížení kanalizační sítě.
- 2.3 Dalšími opatřeními jsou akumulční nádrže pro technické využití srážkové vody v budovách, infiltrační objekty (vsakovací bloky, jámy a průlehy) a přírodě blízké prvky, jako jsou dešťové zahrady, retenční prohlubně nebo zelené střechy. V souhrnu tvoří základ modro-zelené infrastruktury, která zvyšuje odolnost sídel vůči hydrologickým extrémům a podporuje obnovu malého vodního cyklu.

Ministerstvo životního prostředí

- 2.4 MŽP je ústředním orgánem státní správy a orgánem vrchního dozoru ve věcech životního prostředí. Je řídicím orgánem pro OPŽP21+ a poskytuje peněžní prostředky na financování opatření pro zlepšení hospodaření se srážkovými vodami. Rozhoduje o poskytování peněžních prostředků SFŽP, které jsou rozdělovány z NPO na aktivity realizované prostřednictvím NPŽP a programu NZÚ. Dále rozhoduje o poskytování peněžních prostředků SFŽP přijatých z MdB.

Státní fond životního prostředí

- 2.5 SFŽP plní roli zprostředkujícího subjektu u OPŽP21+, a to na základě dohody o delegování některých činností a pravomocí MŽP jako řídicího orgánu OPŽP21+ na SFŽP. Dále plní roli

tzv. subjektu implementace³ u NPO. SFŽP získává peněžní prostředky na realizaci aktivit NPO od MŽP formou poskytnutí dotace, a je tedy příjemcem dotace. SFŽP dále administruje programy NPŽP a NZÚ. SFŽP plní zásadní roli jako administrátor a správce finančních prostředků z Mdf.

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR – 1. aktualizace pro období 2021–2030

- 2.6 Adaptace na změnu klimatu je v ČR zastřešena *Strategií přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR* (dále také „adaptační strategie“).⁴ Adaptační strategie shrnuje dopady klimatu na život v ČR a předkládá adaptační opatření. Adaptační strategie je zaměřena na řešení všech významných projevů změny klimatu v Česku. Jejím cílem je prostřednictvím navrhovaných opatření a úkolů „zvýšit připravenost České republiky na změnu klimatu – snížit zranitelnost a zvýšit odolnost společnosti a ekosystémů vůči změně klimatu a omezit tak její negativní dopady“. První aktualizaci adaptační strategie schválila vláda usnesením vlády ČR dne 13. září 2021 č. 785.
- 2.7 Adaptační strategie zdůrazňuje udržitelné hospodaření se srážkovou vodou a je z ní patrné, že pomocí propojení srážkové vody a zeleně v sídlech lze snížit dopady ve většině projevů změn klimatu v urbanizované krajině.

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu

- 2.8 *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu* (dále také NAP“) je implementačním dokumentem adaptační strategie, který byl aktualizován a schválen usnesením vlády ČR ze dne 13. září 2021 č. 785 na období 2021–2025.⁵ Hlavním cílem NAP je prostřednictvím navrhovaných opatření a úkolů zvýšit připravenost ČR na změnu klimatu. NAP rozpracovává opatření uvedená v adaptační strategii do konkrétních úkolů, kterým přiřazuje gesci, termíny plnění, relevanci opatření k jednotlivým projevům změny klimatu a zdroje financování. Vyhodnocení plnění NAP zveřejnilo MŽP v roce 2025 v rámci veřejně dostupné *Zprávy o adaptaci České republiky na změnu klimatu 2025*.

Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky na období 2023–2027

- 2.9 *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky na období 2023–2027* (dále také „KOS“) byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 17. května 2023 a doplňuje a rozvádí opatření navržená v adaptační strategii a NAP, a to v oblasti projevů dlouhodobého sucha.⁶ Opatření navržená v KOS mají přispět k naplnění cílů v oblasti zpomalování odtoku vody z krajiny, udržení biologické rozmanitosti, zlepšování stavu půd, zvyšování spolehlivosti vodohospodářské infrastruktury v měnících se podmínkách, ochrany vodních zdrojů před kontaminací, zvyšování úrovně čištění odpadních vod a podpory produkce potravin.
- 2.10 Cílem hospodaření se srážkovými vodami je především zachování přirozených odtokových podmínek, snižování spotřeby pitné vody, ochrana jakosti povrchových vod

³ Subjektem implementace (nebo také zprostředkujícím subjektem) se rozumí veřejný nebo soukromý subjekt, jenž byl vlastníkem komponenty pověřen výkonem některých funkcí.

⁴ Schválena usnesením vlády ČR ze dne 26. října 2015 č. 861.

⁵ První NAP byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 16. ledna 2017 č. 34.

⁶ První KOS byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 24. července 2017 č. 528.

zatížených případem z odlehčovacích komor jednotných kanalizačních systémů a snížení nároků na odběry vody z vodních zdrojů.

Studie hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích

- 2.11 Zpracování *Studie hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích* vycházelo z požadavků NAP. Hlavním cílem této studie bylo vytvořit rámec, který umožní zlepšení vodního režimu urbanizovaných území za účelem jejich adaptace na změnu klimatu a zvýšení kvality života v nich.
- 2.12 Studie popisuje současný stav hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích ČR, identifikuje deficity současného stavu a navrhuje změny pro jejich odstranění a dosažení strategických cílů v oblasti hospodaření se srážkovými vodami.

Národní plán obnovy

- 2.13 NPO⁷ je strategickým dokumentem, na jehož základě požádala ČR o finanční příspěvek z evropského *Nástroje pro oživení a odolnost* na realizaci opatření a reforem, které mají za cíl pomoci zotavit se z následků pandemie covidu-19 a podpořit investice do ekologické a digitální transformace české ekonomiky. Je realizován podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2021/241⁸ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435⁹.
- 2.14 NPO je rozčleněn do sedmi pilířů, které se dále dělí na komponenty (tematické oblasti) zahrnující konkrétní reformy a investice. Každá komponenta má svého vlastníka, tj. subjekt odpovědný za nastavení a implementaci komponent, dosahování cílů a milníků. S kontrolovanou oblastí souvisí komponenty 2.5 *Renovace budov a ochrana ovzduší* a 2.9 *Podpora biodiverzity a boj se suchem*, jejichž vlastníkem je MŽP. Opatření v oblasti hospodaření se srážkovými vodami jsou realizována v rámci investic 2.5.1 *Renovace a revitalizace budov pro energetickou úsporu* a 2.9.2 *Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu*.

Národní program Životní prostředí

- 2.15 NPŽP je dotační nástroj spravovaný SFŽP, který financuje projekty na ochranu přírody, zlepšení kvality ovzduší, vody, nakládání s odpady a energetické úspory. Slouží jako doplňkový zdroj k EU fondům (např. OPŽP). Oblast podpory NPŽP se člení celkem do devíti prioritních oblastí. Peněžní prostředky na hospodaření se srážkovými vodami jsou poskytovány v prioritní oblasti 1: *Voda*, v podoblasti 5: *Udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích*. Financování programu zajišťuje SFŽP ze zákonných poplatků, odvodů a pokut za poškozování životního prostředí a z NPO.

Operační program Životní prostředí

- 2.16 Opatření pro zlepšení hospodaření se srážkovými vodami v zastavěném území MŽP v minulosti podporovalo z evropských prostředků v OPŽP14+ v aktivitě 1.3.2. *Zajistit*

---

⁷ Prováděcí rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka, ST_11047_2021_INIT, 31. srpna. 2021.

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES.

povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami – „tzv. Dešťovka pro obce“. V první polovině roku 2022 byl primárním zdrojem podpory pro projekty obcí v oblasti hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu NPO. Prostředky primárně sloužily k pokrytí nákladů u projektů předložených do OPŽP14+, na které již nezbyly volné finanční prostředky EU. Podpora hospodaření se srážkovými vodami na území obcí a měst pro veřejné subjekty pokračuje i v novém programovém období OPŽP21+ v rámci opatření 1.3.4 *Realizace opatření ke zpomalení odtoku, pro vsak, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití; realizace zelených střech; opatření na využití šedé vody; opatření pro řízenou dotaci podzemních vod.* Programový dokument OPŽP21+ byl na národní úrovni schválen usnesením vlády ČR ze dne 4. října 2021 č. 855.

Program Nová zelená úsporám

2.17 Prostředky z NPO určené na investici 2.5.1 byly poskytovány v dotačním programu NZÚ, který byl vyhlášen MŽP a administrován SFŽP. Cílem programu NZÚ je zejména snížení energetické náročnosti stávajících obytných budov či zvýšení podílu využití obnovitelných zdrojů energie, ale také adaptace obytných budov a lidských sídel na probíhající změnu klimatu. Poskytování peněžních prostředků z NPO prostřednictvím programu NZÚ se řídilo směrnicí MŽP č. 8/2021, která stanovuje základní pravidla, postupy a podmínky poskytování peněžních prostředků.

III. Rozsah kontroly

- 3.1 Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu opatření k přizpůsobení se změně klimatu při hospodaření se srážkovými vodami byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.
- 3.2 Za účelné bylo považováno, pokud u prověřovaných programů zaměřených na podporu hospodaření se srážkovými vodami existují měřitelné a ověřitelné indikátory a MŽP na základě těchto indikátorů sleduje a vyhodnocuje výstupy a výsledky projektů, tj. zajištění optimální míry dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.
- 3.3 V případě kontrolovaných projektů bylo za účelné považováno takové použití peněžních prostředků, které vedlo k naplnění účelu projektu, k dosažení stanovených cílů a očekávaných výsledků.
- 3.4 NKÚ provedl kontrolu u MŽP, SFŽP a u dalších sedmi vybraných příjemců dotací.
- 3.5 NKÚ prověřoval činnosti MŽP a SFŽP související s poskytováním peněžních prostředků na podporu opatření k přizpůsobení se změně klimatu při hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích z NPO prostřednictvím programu NZÚ a NPŽP a z OPŽP21+. NKÚ se zaměřil na nastavení systému podpory, na administraci žádostí o podporu a na poskytování peněžních prostředků. Vzhledem k věcným souvislostem NKÚ prověřoval také ukazatele pro oblast hospodaření se srážkovými vodami u OPŽP14+.
- 3.6 NKÚ také kontrolou prověřil realizaci změn navržených MŽP pro zlepšení vodního režimu urbanizovaných území za účelem jejich adaptace na změnu klimatu a vývoj stanovených

indikátorů pro zlepšování hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích.

- 3.7 Kontrolována byla výzva č. 19 OPŽP21+ s alokací 2 166,77 mil. Kč odpovídající SC 1.3 a opatření 1.3.4 a výzva č. 144 OPŽP14+ s proplacenými peněžními prostředky ve výši 368,31 mil. Kč. Kontrolována byla dále investice 2.5.1 NPO s alokací ve výši 3 350 mil. Kč a investice 2.9.2 NPO s alokací ve výši 814 mil. Kč.
- 3.8 NKÚ dále prověřil u sedmi příjemců dotací dodržování podmínek poskytnutí dotace, prokazatelnost a opodstatněnost způsobilých výdajů, užití prostředků dotace na stanovený účel a plnění cílů a udržitelnost projektů. Ke kontrole bylo vybráno celkem devět projektů, které byly podpořeny buď z OPŽP21+ nebo z NPO prostřednictvím NPŽP.
- 3.9 Výběr vzorku projektů vycházel zejména z požadavku na finanční významnost a na pokročilost realizace. Přehled kontrolovaných projektů je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.
- 3.10 Kontrolovaný objem peněžních prostředků prověřených projektů činil 129,63 mil. Kč – proplacená výše dotace z OPŽP21+ nebo NPO prostřednictvím NPŽP.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A) Národní plán obnovy

- 4.1 S kontrolovanou oblastí souvisí komponenty 2.5 *Renovace budov a ochrana ovzduší* a 2.9 *Podpora biodiverzity a boj se suchem*, jejichž vlastníkem je MŽP. Opatření v oblasti hospodaření se srážkovými vodami byla realizována v rámci investic 2.5.1 *Renovace a revitalizace budov pro energetickou úsporu* a 2.9.2 *Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu*.

Investice 2.5.1 *Renovace a revitalizace budov pro energetickou úsporu*

- 4.2 K naplnění cílů komponenty 2.5 má dojít prostřednictvím podpory energetických renovací budov rezidenčního sektoru, výstavby nových budov pro bydlení ve vyšším než povinném energetickém standardu a také prostřednictvím podpory adaptačních a mitigačních opatření na budovách rezidenčního sektoru. Jedním z cílů investice 2.5.1 je snížit spotřebu vody v domácnostech a snížit zranitelnost rezidenčního sektoru vůči projevům změny klimatu v budovách.
- 4.3 Původní alokace komponenty 2.5 činila 16,08 mld. Kč, z toho na investici 2.5.1 bylo určeno 8,46 mld. Kč. V roce 2023 došlo ke snížení alokace určené pro investici 2.5.1 na konečnou částku 3,35 mld. Kč. Odůvodněním změny alokace byla situace v souvislosti s válkou na Ukrajině a v souvislosti se zvýšením cen energií.

- 4.4 Investice 2.5.1 byla realizována spolu s investicí 2.5.2¹⁰ prostřednictvím programu NZÚ, který administruje SFŽP a jehož cílem je mj. adaptace obytných budov a lidských sídel na probíhající změnu klimatu.
- 4.5 Opatření související s hospodařením se srážkovou vodou, která jsou realizována na rodinných či bytových domech (dále také „RD“ a „BD“), spadala do oblasti podpory D – *Adaptační a mitigační opatření*, konkrétně podoblast D.2 – *Zelená střecha* a podoblast D.3 – *Dešťovka*.

→ **MŽP nestanovilo měřitelné cíle investice 2.5.1 NPO k oblasti zlepšování hospodaření se srážkovými vodami v rodinných a bytových domech, ačkoliv cílem programu NZÚ bylo mj. zlepšení hospodaření se srážkovými vodami**

- 4.6 MŽP stanovilo pro investici 2.5.1 dva cíle související se snižováním spotřeby energie a snížení emisí CO₂. Pro oba cíle platil společný ukazatel, který vyjadřuje úsporu energie v TJ za rok.
- 4.7 Přestože SFŽP sleduje u dlouhotrvajícího programu NZÚ na úrovni realizovaných projektů dva parametry: *Objem akumulární nádrže na dešťovou vodu [m³]* a *Celkovou plochu zelené střechy [m²]*, MŽP u NPO nestanovilo pro oblast hospodaření se srážkovými vodami žádné měřitelné cíle.

Výzvy NZÚ

- 4.8 MŽP vyhlásilo dne 21. 9. 2021 prostřednictvím SFŽP dvě výzvy pro předkládání žádostí o poskytnutí podpory z NPO prostřednictvím programu NZÚ. Výzva č. 1/2021 byla určena pro sektor RD a výzva č. 2/2021 byla určena pro sektor BD.
- 4.9 Cílem obou výzev bylo snížení energetické náročnosti, zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie a realizace adaptačních a mitigačních opatření v reakci na změnu klimatu ve stávajících a nově budovaných rodinných a bytových domech. Podpořené projekty musely být realizovány nejpozději do 30. 6. 2025.

Tabulka č. 1: Alokace výzev NZÚ

(v mil. Kč)

Výzva NZÚ	Původní alokace (21.09.2021 – 22.06.2022)	1. změna (23.06.2022 – 12.10.2022)	2. změna (od 13.10.2022)
Výzva č. 1/2021	6 000,00	10 811,00	14 011,00
Výzva č. 2/2021	5 000,00	5 000,00	1 800,00
Celkem	11 000,00	15 811,00	15 811,00

Zdroj: vyhlášené výzvy č. 1/2021 a 2/2021 NZÚ a jejich změny.

Podoblast podpory D.2 – Zelená střecha

- 4.10 Podpora se poskytovala na výstavbu zelených střech na rodinných a bytových domech, popř. na dalších nadzemních stavbách ve vlastnictví žadatele plnících doplňkovou funkci ke stavbě RD či BD, a musely být navrženy v souladu s dokumentem *Standardy pro navrhování, provádění a údržbu – Vegetační souvrství zelených střech zpracovaným odbornou sekci Zelené střechy při Svazu zakládání a údržby zeleně*.

¹⁰ Investice 2.5.2 *Výměna stacionárních zdrojů znečišťování v domácnostech za obnovitelné zdroje energie a rozvoj obnovitelných zdrojů energie*.

Podoblast podpory D.3 – Dešťovka

4.11 Podporu bylo možné získat na opatření, která snižují množství odebírané pitné vody z povrchových a podzemních zdrojů v RD či BD. Podporovány byly systémy hospodaření s dešťovou vodou a systémy využití vyčištěné a dočištěné odpadní vody s možným využitím pro závluku zahrady či jako užitkové vody.

→ Podpora adaptačních a mitigačních opatření v rodinných a bytových domech z NPO byla v porovnání s celkovou výší poskytnuté podpory v programu NZÚ pouze marginální.

Tabulka č. 2: Plocha zelených střech a objem nádrží na dešťovku u RD a BD (v tis. Kč)

Výzva	Počet aktivních projektů		Dotace (v tis. Kč)			Podíl dotace (v %)		Plocha zelené střechy ¹ (v m ²)	Objem nádrže ² (v m ³)
	Celkem	D.2 nebo D.3	Celkem	D.2 Zelené střechy	D.3 Dešťovka	D.2/ celkem	D.3/ celkem		
1/2021 – RD	80 028	3 323	14 539 641,82	17 383,38	145 110,38	0,12	1,00	29 677,21	24 893,90
2/2021 – BD	1 183	51	1 166 545,20	1 700,90	3 539,30	0,15	0,30	3 555,37	520,84
Celkem	81 211	3 374	15 706 187,02	19 084,28	148 649,68	0,12	0,95	33 232,58	25 414,74

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP a SFŽP.

Vysvětlivky:

¹ Celková plocha zelené střechy (v m²).

² Objem akumulční nádrže na dešťovou vodou (v m³).

4.12 MŽP poskytlo z NPO prostřednictvím NZÚ ke dni 1. 7. 2025 celkem 15 706,19 mil. Kč, z toho 14 539,64 mil. Kč (tj. 93 %) poskytlo na opatření v rodinných domech a 1 166,55 mil. Kč (tj. 7 %) na opatření u bytových domů. Objem dotací poskytnutých MŽP na dešťovku u RD a BD činil celkem 148,65 mil. Kč. a objem dotací poskytnutých na zelené střechy činil 19,08 mil. Kč. NKÚ zjistil, že objem dotací poskytnutých MŽP z NZÚ v rámci NPO na adaptační opatření (dešťovka a zelené střechy) byl marginální (1 %), což odpovídalo nízkému zájmu žadatelů.

4.13 NKÚ dále zjistil, že většina adaptačních či mitigačních opatření v programu NZÚ v rámci NPO bylo realizováno příjemci dotace samostatně (85 %) a pouze 15 % podpořených opatření bylo realizováno v kombinaci s opatřeními na úsporu energií a snížení emisí CO₂. Většina opatření byla realizována v rodinných domech (98 %).

4.14 MŽP ke dni 1. 7. 2025 podpořilo projekty:

- v **rodinných domech** zahrnující vybudování zelených střech s plochou 29 677,21 m² (89 % z celkové plochy realizovaných zelených střech) a akumulčních nádrží na dešťovou vodu o objemu 24 983,9 m³ (98 % z celkového objemu vybudovaných akumulčních nádrží);
- v **bytových domech** zahrnující vybudování zelených střech s plochou 3 555,37 m² (11 % z celkové plochy realizovaných zelených střech) a akumulčních nádrží na dešťovou vodu o objemu 520,84 m³ (2 % z celkového objemu vybudovaných akumulčních nádrží).

→ Aktuální zdroj financování programu NZÚ, tj. Modernizační fond, umožňuje podporu adaptačních a mitigačních opatření pouze v kombinaci s jinými opatřeními.

4.15 MŽP ve spolupráci se SFŽP reagovalo na zvýšený zájem o podporu z programu NZÚ v rámci NPO, ke kterému došlo v období ode dne vyhlášení výzev č. 1 a 2 NZÚ, rozšířením zdrojů financování programu NZÚ o prostředky z Modernizačního fondu. MŽP vyhlásilo

prostřednictvím SFŽP dne 15. 6. 2023 výzvy HOUSEnerg č. 2/2023 pro rodinné domy s alokací 15 mld. Kč a č. 3/2023 pro bytové domy s alokací 2,2 mld. Kč.

- 4.16 NKÚ zjistil, že s ohledem na pravidla a podmínky podpory z MdF není možné z tohoto zdroje financování programu NZÚ podporovat dále samostatně realizaci adaptačních či mitigačních opatření v obytných domech. Tato opatření jsou v programu NZÚ v rámci MdF dále podporována, pouze pokud jsou realizována v kombinaci s jinými opatřeními zaměřenými na úspory energií a emisí CO₂, tj. např. zateplení rodinného či bytového domu nebo změna zdroje vytápění.
- 4.17 Z doložených dat o stavu realizovaných projektů v NZÚ v rámci MdF vyplývá, že podmíněnost poskytování podpory na hospodaření se srážkovými vodami pouze v kombinaci s energeticky úspornými opatřeními vede k dalšímu snižování podílu poskytované podpory na tato opatření.

→ V období let 2021 až 2024 bylo v ČR vybudováno 1 626 tis. m² ploch zelených střech, z toho pouze 8 % bylo podpořeno z programu NZÚ, což odpovídá nízkému zájmu žadatelů.

- 4.18 Údaje o nově realizovaných zelených střechách v České republice zjišťuje a zveřejňuje *Asociace zelených střech a fasád*. Za roky 2021 až 2024 bylo realizováno v ČR podle zveřejněných údajů 1 626 tis. m² zelených střech.¹¹ Podle dat předložených MŽP byly v programu NZÚ v rámci NPO či MdF od roku 2021 do 1. 7. 2025 podpořeny projekty v rodinných a bytových domech zahrnující realizaci zelených střech o celkové ploše 124 984,52 m², z toho 114 935,51 m² bylo realizováno u rodinných domů a 10 049,01 m² bylo realizováno u bytových domů či veřejných budov (v rámci MdF byly vyhlášeny výzvy i pro veřejné budovy).

→ ČR ve srovnání s Rakouskem a Německem významně zaostává ve výstavbě zelených střech.

- 4.19 NKÚ při kontrole analyzoval publikace zveřejňované *European Federation of Green Roof & Living Wall Associations*, která je zastřešující organizací pro všechny evropské národní asociace zabývající se zelenými střechami a zelenými fasádami.¹² Přehled ročních přírůstků plochy zelených střech je pro dostupné země a roky uveden níže v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Roční přírůstek plochy zelených střech ve vybraných státech EU (v m²)

Stát	Údaj	2020	2021	2022	2023	2024
Německo	Roční přírůstek	7 839 977,00	8 681 416,00	8 701 502,00	10 191 140,00	N/A
	Přírůstek na obyvatele	0,09	0,10	0,10	0,12	N/A
Rakousko	Roční přírůstek	1 386 507,00	1 513 067,00	1 526 833,00	N/A	N/A
	Přírůstek na obyvatele	0,16	0,17	0,17	N/A	N/A
Francie	Roční přírůstek	N/A	1 600 000,00	N/A	N/A	N/A
	Přírůstek na obyvatele	N/A	0,02	N/A	N/A	N/A
Česká republika	Roční přírůstek	312 000,00	355 000,00	396 000,00	495 000,00	380 000,00
	Přírůstek na obyvatele	0,03	0,03	0,04	0,05	0,03

Zdroj: Vypracoval NKÚ na základě dat z *Green Market Reports* zveřejněných na webových stránkách <https://efb-greenroof.eu/publications/>.

¹¹ Ukazatel je vypočítáván na základě množství dodaného extenzivního a intenzivního střešního substrátu.

¹² Její hlavní cíle jsou podpora a propagace těchto technologií napříč Evropou, sdílení znalostí mezi členskými státy a podpora jejich využívání k řešení environmentálních problémů, jako jsou změna klimatu a nedostatek zeleně v městských oblastech.

4.20 Z hlediska absolutních hodnot je lídrem ve výstavbě zelených střech Německo, které v roce 2023 překročilo hodnotu 10 mil. m² ročního přírůstku plochy zelených střech (mezi města s největší plochou zelených střech patří Mnichov, Berlín, Stuttgart, Frankfurt a Hamburk). V relativním srovnání přibývá nejrychleji zelených střech v m² na obyvatele v Rakousku. Česká republika ve srovnání s Rakouskem a Německem významně zaostává. Z dostupných publikací je ještě dostupný údaj o realizaci 1,6 mil. m² zelených střech ve Francii v roce 2021. V přepočtu na obyvatele se jednalo o cca stejnou úroveň přírůstku jako v ČR ve stejném období.

→ **Celkem 17 % českých domácností žijících v rodinných domech využívá zachytávání srážkových vod do podzemních nádrží.**

4.21 NKÚ při kontrole zjistil, že nejsou dostupné veřejné zdroje, které by mapovaly objem akumulace srážkových vod v domácnostech. Dostupné jsou výsledky reprezentativního šetření STEM v domácnostech z let 2017, 2020 a 2023 v publikaci *České domácnosti a jejich motivace k (ne)využívání srážkové vody*. Z výsledku posledního šetření vyplynulo, že 75 % domácností žijících v rodinných domech využívá možnost zachytávání srážkové vody do sudů či nadzemních nádrží. Do podzemních nádrží, na které bylo možné využít dotaci z NZÚ, vodu zachytává 17 % domácností, a to zejména v novostavbách.

Investice 2.9.2 Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu

4.22 Cílem komponenty 2.9 *Podpora biodiverzity a boj se suchem* je mj. podpořit hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaném území, zajistit ochranu proti suchu a přírodě blízkou povodňovou ochranu. Cílem investice 2.9.2 *Hospodaření se srážkovými vodami v městských aglomeracích* je zlepšení hospodaření se srážkovými vodami na území obcí a měst. K naplnění cílů investice 2.9.2 má dojít např. prostřednictvím podpory realizace povrchových či podzemních vsakovacích a retenčních zařízení, akumulacích podzemních nádrží na zachytávání srážkových vod či zelených střech.

4.23 Původní alokace komponenty 2.9 činila 2,98 mld. Kč z toho na investici 2.9.2 bylo určeno 992 mil. Kč. Také u investice 2.9.2 došlo ke snížení alokace na konečnou částku 814 mil. Kč. Odůvodněním změny alokace bylo odstupování žadatelů o podporu od realizace projektů z důvodu neočekávaného zvýšení cen energie, stavebních prací a stavebních materiálů a s tím spojené vysoké míry inflace. V roce 2025 došlo k převodu nevyužité alokace z investice 2.9.2 ve výši 178 mil. Kč na jiné komponenty v rámci NPO.

4.24 MŽP stanovilo pro investici 2.9.2 jediný cíl a indikátor. Konkrétně se jedná o cíl č. 163 *Zvýšení objemu srážkových vod zadržovaných opatřeními pro hospodaření se srážkovou vodou v městských oblastech*, který měl být splněn k 31. 12. 2025. Pro tento cíl MŽP stanovilo indikátor *objem zadržovaných srážkových vod v m³* a jeho cílovou hodnotu.

4.25 Neočekávané změny a odstupování žadatelů od realizace projektů vedlo k nutnosti upravit původně stanovený cíl. MŽP a SFŽP změnu zdůvodnily a Evropská komise snížení cíle schválila. Přehled stanoveného cíle a indikátoru včetně změny cílové hodnoty je uveden v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Cíl investice 2.9.2

Poř. č.	Investice	Název cíle	Měrná jednotka	Původní cíl		Změna		Harmonogram dokončení	
				Výchozí stav	Cíl	Výchozí stav	Cíl	Čtvrtletí	Rok
163	Hospodaření se srážkovými vodami v městských aglomeracích	Zvýšení objemu srážkových vod zadržенých opatřeními pro hospodaření se srážkovou vodou v městských oblastech	Objem zadržенých srážkových vod v m ³	0	40 000	0	20 000	Q4	2025

Zdroj: NPO.

- 4.26 Investice 2.9.2 byla SFŽP realizována v rámci *Národního programu Životní prostředí*. Peněžní prostředky na hospodaření se srážkovými vodami byly poskytovány v rámci podporované aktivity 1.5.E *Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu obcí*.
- 4.27 MŽP vyhlásilo v roce 2021 jednu nesoutěžní výzvu č. 10 společnou pro zajištění realizace investic 2.9.1 a 2.9.2 NPO s celkovou alokací ve výši 1,754 mld. Kč. Celkem 992 mil. Kč bylo určeno na podporu hospodaření se srážkovými vodami v obcích, následně došlo ke snížení alokace na 814 mil. Kč.

→ MŽP nemůže u investice 2.9.2 poměřovat vynaložené peněžní prostředky a dosažené efekty ve vazbě na cíle stanovené ve strategických dokumentech.

- 4.28 NKÚ zjistil, že MŽP stanovený závazný ukazatel pro investici 2.9.2 nemá vazbu na strategické dokumenty a neumožňuje poměřovat vynaložené peněžní prostředky a dosažené efekty, a to zejména proto, že jsou v něm kumulovány různé výpočty množství zadržенých srážkových vod a vykazované hodnoty nejsou stejnorodé.
- 4.29 NKÚ dále zjistil, že MŽP současně nesledovalo u tohoto dotačního titulu realizované projekty podle podporovaných typů opatření, a tak ani není možné identifikovat skladbu realizovaných opatření a jejich váhu ve sledovaném ukazateli. Z výše uvedeného vyplývá, že MŽP nemůže vyhodnocovat přínosy investice 2.9.2 pro hodnocení cílů schválených strategií.
- 4.30 MŽP evidovalo u výzvy č. 10/2021 ke dni 31. 12. 2024 celkem 204 aktivních projektů s vykazovanou hodnotou indikátoru *objem zadržенých srážkových vod* celkem 25 837,68 m³.
- 4.31 Analýzou evidovaných aktivních projektů bylo kontrolou NKÚ zjištěno orientační rozdělení projektů ve stavu k 31. 12. 2024, viz tabulka č. 5. Podle analýzy NKÚ se projekty nejčastěji zaměřovaly na retenci a akumulaci srážkových vod a následovaly projekty týkající se výměny nepropustných povrchů na propustné.

Tabulka č. 5: Přehled projektů z výzvy 10/2021 podle realizovaných typů opatření

Typ opatření	Počet projektů	Dotace (v Kč)	Objem zadržovaných srážkových vod (v m ³)
Retence/akumulace	114	362 681 049,21	18 425,50
Nepropustné povrchy	56	264 614 123,17	2 994,18
Střechy	23	155 182 559,61	525,74
Vícefunkční projekty	10	32 720 910,70	2 922,26
Vodní prvek	1	3 044 695,26	970,00
Celkem	204	818 243 337,95	25 837,68

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP a SFŽP, stav aktivních projektů k 31. 12. 2024.

Vysvětlivky:

Nepropustné povrchy – výměna nepropustných povrchů; **retence/akumulace** – retenční nádrže, záchytné nádrže, podzemní nádrže, akumulace srážkových vod; **střechy** – zelené střechy, vegetační střechy; **vícefunkční projekty** – zelené střechy, nepropustné povrchy, retenční a akumulační nádrže.

- 4.32 Podle průběžné monitorovací zprávy ke dni 1. 9. 2025 evidovalo SFŽP v rámci investice 2.9.2, resp. výzvy č. 10/2021, celkem 190 projektů, jejichž přínos podle zvoleného povinného indikátoru, resp. objemu zadržené srážkové vody, činí 25 580 m³, což reprezentuje 128 % cílové hodnoty (z 20 000 m³). Celkem 190 žádostí má vydán právní akt s celkovou požadovanou výší dotace 776,06 mil. Kč, což činí 94 % ze snížené alokace pro investici 2.9.2. Podpořené projekty musely být realizovány nejpozději do 30. 9. 2025.
- 4.33 NKÚ dále na vzorku pěti projektů ověřoval, zda MŽP, ve spolupráci se SFŽP, vydalo právní akty o poskytnutí podpory v souladu s právními předpisy, s pravidly poskytování podpory a s žádostmi o podporu.
- 4.34 NKÚ zjistil, že v případě jednoho kontrolovaného projektu MŽP nevydalo změnu rozhodnutí ministra (změnu právního aktu) týkající se změny termínu dokončení realizace projektu. Doba realizace projektu byla rozhodnutím ministra stanovena do 30. 6. 2025. SFŽP však na základě žádosti o změnu podané příjemcem dotace uzavřel dne 16. 9. 2025 s příjemcem dotace dodatek č. 2 ke smlouvě, kterým prodloužil termín realizace do konce září 2025 a dále prodloužil termín k předložení podkladů pro závěrečné vyhodnocení akce do konce prosince 2025. SFŽP tak vypracoval a podepsal dodatek č. 2 ke smlouvě bez předchozí změny právního aktu, tj. bez vydaného změnového rozhodnutí ministra.

B) Operační program Životní prostředí 2021–2027

- 4.35 V oblasti klimatu a čisté energie představuje OPŽP21+ jeden z mnoha programů podpory, které přispívají k podpoře opatření zaměřených na snižování emisí skleníkových plynů a adaptaci na změnu klimatu. Podporu proto poskytuje jen na část potřebných opatření a jen omezenému spektru příjemců podpory.
- 4.36 OPŽP21+ má podporou opatření ve specifickém cíli 1.3 za cíl mj. přispět ke zlepšení špatného hospodaření se srážkovými vodami v zastavěném území.
- 4.37 Alokace opatření 1.3.4 byla v roce 2023 navýšena z původních 74,1 mil. €, tj. 1,78 mld. Kč, na částku 74,94 mil. €, tj. 1,8 mld. Kč (kurz EUR/CZK 24 Kč), tj. o 20 mil. Kč.
- 4.38 V rámci OPŽP21+ MŽP prostřednictvím SFŽP pravidelně vyhlašuje výzvy na aktivity týkající se nakládání se srážkovými vodami. Pro většinu aktivit z opatření 1.3.4 vyhlásilo

MŽP prostřednictvím SFŽP ke dni 14. 9. 2022 průběžnou výzvu č. 19 s alokací 1,5 mld. Kč. Ke konci roku 2024 bylo v realizaci 120 projektů s příspěvkem EU ve výši 900,13 mil. Kč. Výzva byla zaměřena na projekty realizace přírodě blízkých protipovodňových opatření a také na podporu budování vsakovacích a retenčních zařízení včetně podpory dalším opatřením, které přispívají k efektivnímu nakládání se srážkovými vodami.¹³

- 4.39 Speciální výzva č. 36 zacílená pouze na aktivitu *Vybudování technologie pro akumulaci, úpravu a rozvod šedých a srážkových vod v budovách za účelem splachování a dalších relevantních užití* byla vyhlášena ke dni 1. 2. 2023 (opatření 1.3.4). V rámci této výzvy byly zaregistrovány tři projekty, nicméně proplaceno a schváleno bylo 0 projektů, jelikož ani jeden nesplňoval potřebná kritéria.
- 4.40 Další výzvu č. 52 zaměřenou na realizaci přírodě blízkých a protipovodňových opatření v rámci nástroje ITI (*Integrované územní investice*) v aglomeracích vyhlásilo MŽP prostřednictvím SFŽP ke dni 2. 8. 2023. Výzva zahrnuje podporu přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech, realizaci protipovodňových opatření, opatření ke zpomalení odtoku, pro vsak, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití, realizace zelených střech, opatření na využití šedé vody a opatření pro řízenou dotaci podzemních vod.¹⁴

Tabulka č. 6: Výzvy č. 19, 36 a 52, opatření 1.3.4 OPŽP21+ (k 1. 1. 2025) (v Kč)

Opatření	Výzva – kód	Žadosti podané		Projekty v realizaci		Příspěvek EU (proplaceno)
		Počet	Příspěvek EU	Počet	Příspěvek EU	
1.3.4	05_22_019	184	1 240 533 044	120	900 129 285	116 392 614
	05_23_036	3	5 157 047			
	05_23_052	3	8 314 307			
Celkový součet		190	1 254 004 398	120	900 129 285	116 392 614

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP.

- 4.41 Výše uvedené výzvy navazovaly na výzvu č. 144 v rámci OPŽP14+.
- 4.42 V rámci výzvy č. 144 OPŽP14+ bylo proplaceno příjemcům na 384 projektů celkem 368,31 mil. Kč a zároveň 217 projektů s příspěvkem EU ve výši 2 308,47 mil. Kč nemohlo být podpořeno z důvodu nedostatku volných finančních prostředků. SFŽP příjemce informoval o možnosti podpory těchto projektů v rámci výzvy č. 10/2021 z NPO. Důvodem vyčerpání alokace průběžné výzvy s alokací 1 mld. Kč z OPŽP14+ bylo podání jednoho projektu s požadovanou dotací ve výši 1,2 mld. Kč prostředků EU (u průběžné výzvy se dle pravidel mohou podpořit projekty, které splnily kritéria přesně v pořadí, v jakém jsou předloženy).
- 4.43 MŽP sleduje a vyhodnocuje pro OPŽP21+ jako hlavní a závazné indikátory ukazatele, které nemají vypovídací hodnotu k oblasti hospodaření se srážkovými vodami. Jedná se o ukazatele *zelená infrastruktura vybudovaná nebo modernizovaná v souvislosti s přizpůsobováním se změnám klimatu* [hektary] a *počet obyvatel, kteří mají prospěch z opatření na ochranu před přírodními katastrofami souvisejícími s klimatem (jinými než povodně nebo požáry)*.

¹³ Opatření 1.3.3 – *Realizace protipovodňových opatření* a 1.3.4 – *Realizace opatření ke zpomalení odtoku, pro vsak, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití; realizace zelených střech; opatření na využití šedé vody; opatření pro řízenou dotaci podzemních vod.*

¹⁴ Opatření 1.3.1 – *Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech – FS (Fond soudržnosti)*, 1.3.3 a 1.3.4.

- 4.44 MŽP dále sleduje u relevantních výzev zaměřených na podporu hospodaření se srážkovými vodami SDP, které v podobě parametrů obecně doplňují monitorovací indikátory, avšak nejsou propisovány např. do výkonnostního rámce operačního programu a jejich dosažení není závazné. SDP nicméně mají vazbu na indikátory ve schválených strategiích a umožňují poměřovat vynaložené peněžní prostředky a dosažené efekty. Jejich vykazování může představovat vyšší míru chybovosti, a to v důsledku změn realizovaných u podpořených projektů. NKÚ kontrolou zjistil u čtyř projektů z výzvy č. 19, že žadatel při podání žádosti opomněl některé parametry vyplnit a následně ani hodnotitel se schvalovatelem nenechali chybějící hodnotu doplnit.
- 4.45 Analýzou specifických datových položek u projektů ve stavu k 1. 1. 2025 bylo kontrolou NKÚ zjištěno orientační rozdělení projektů, viz tabulka č. 7. Podle analýzy NKÚ se projekty nejčastěji zaměřovaly na retenci a akumulaci srážkových vod a následovaly projekty týkající se výměny nepropustných povrchů na propustné.

Tabulka č. 7: Přehled SDP, počty projektů, dosažené hodnoty SDP k 1. 1. 2025 (opatření 1.3.4)

Kód	Název SDP	Počet projektů	Hodnota SDP	Jednotka SDP
91	Plocha, ze které se zpomaluje odtok srážkové vody z řešených území	115	435 625,33	m ²
92	Objem zadržené vody za rok	116	641 153,88	m ³ /průměrný rok
93	Retenční objem vybudovaných zařízení	32	11 062,00	m ³
94	Akumulační objem vybudovaných zařízení	33	5 140,27	m ³
95	Zavlažovaná plocha	14	133 555,40	m ²
97	Plocha vyměněných nepropustných povrchů	69	90 673,51	m ²
98	Plocha nově vybudovaných propustných povrchů	46	27 034,85	m ²
100	Akumulační kapacita střech budov s akumulací schopností	4	1 996,78	m ³ /průměrný rok
101	Plocha zrealizovaných zelených střech	6	8 434,56	m ²
102	Celková plocha střech na řešených budovách a objektech	7	9 750,06	m ²
105	Výška instalované zelené střechy nad terénem	6	28,30	m
106	Maximální výška hřebene nebo nejvyššího bodu střechy	6	40,40	m

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP.

→ Obce neměly zájem o podporu tvorby adaptačních koncepčních dokumentů z OPŽP21+.

- 4.46 Všemi strategickými dokumenty zabývajícími se oblastí hospodaření se srážkovými vodami se prolíná apel na multioborový a koncepční přístup. MŽP v roce 2021 nechalo zpracovat podklad *Analýza dokumentů pro koncepční hospodaření se srážkovou vodou v obcích*. Hlavním účelem tohoto dokumentu bylo provést rozbor dokumentů, které jsou nezbytné pro koncepční řešení srážkových vod na území obce ve vazbě na plánování měst a obcí, a poskytnout podklady pro OPŽP21+ z hlediska možné finanční podpory těchto dokumentů.
- 4.47 Na základě vypracované analýzy a potřeby systémového přístupu k adaptaci obcí na změnu klimatu bylo navrženo, aby v rámci OPŽP21+ bylo podporováno zpracování dvou komplexních dokumentů – *generelu odtokových poměrů urbanizovaného území*¹⁵ a *plánu odvádění extrémních srážek*.

¹⁵ *Generel odtokových poměrů urbanizovaného území* slučuje plán zavádění hospodaření se srážkovými vodami (z hlediska běžných a silných srážek), dílčí úlohy ze standardů hospodaření se srážkovými vodami, generel odvodnění a generel modrozelené infrastruktury.

- 4.48 NKÚ zjistil, že o podporu určenou na zpracování těchto stěžejních koncepčních materiálů nebyl ze strany územně samosprávných celků zájem. Z dat monitorovacího systému MS2021+ platných ke dni 23. 9. 2025 vyplývá, že byl realizován pouze jeden projekt.
- 4.49 NKÚ zjistil, že adaptační strategii, která by měla mj. požadovat zpracování plánu zavádění hospodaření se srážkovou vodou, má zpracovanou pouze necelá polovina krajů ČR (6) a pouze čtvrtina z celkového počtu obcí s rozšířenou působností (51).
- 4.50 NKÚ dále na vzorku devíti projektů zjistil, že pouze jeden příjemce podpory realizoval celkem tři kontrolované projekty na základě vlastního koncepčního dokumentu řešícího oblast hospodaření se srážkovými vodami na území jeho obce. Ostatních šest kontrolovaných obcí nemělo zpracovaný dokument řešící hospodaření se srážkovými vodami v obci.

C) Postup příjemců dotací při výběru dodavatelů

- 4.51 NKÚ při kontrole projektů mj. prověřoval, zda příjemci dotace postupovali při výběru dodavatelů v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb.

→ Příjemci dotace neoprávněně zvýhodnili specifikované výrobky používané ve stavebnictví, čímž došlo k narušení hospodářské soutěže.

- 4.52 Tři kontrolované obce porušily zákon č. 134/2016 Sb., když v zadávacích podmínkách uvedly přímé či nepřímé odkazy na konkrétní výrobky používané ve stavebnictví. Užití přímých či nepřímých odkazů na konkrétní výrobky nebylo ve výše uvedených případech odůvodněno předmětem veřejné zakázky. Příjemci dotace měli technické podmínky vymezit dostatečně přesně, úplně a srozumitelně, a to za použití obecného popisu předmětu veřejné zakázky a technických podmínek, a tedy bez značkové specifikace předmětných výrobků.

Tabulka č. 8: Přehled projektů – užití přímých či nepřímých odkazů na výrobky (v Kč)

Dotací titul	Registrační číslo projektu	Žadatel	Zjednodušený předmět zakázky	Předpokládaná hodnota veřejné zakázky	Vítězná nabídková cena	Dotace (právní akt)
OPŽP21+	CZ.05.01.03/04/ 22_019/0000561	Obec Přisnotice	Výměna nepropustných povrchů – komunikace	45 376 966	49 729 794	49 334 837
OPŽP21+	CZ.05.01.03/04/ 22_019/0002265	Obec Unkovice	Výměna nepropustných povrchů – komunikace	32 000 000	19 798 738	14 144 742
NPŽP-NPO	5211000066	Statutární město Chomutov	Rekonstrukce školky, zelená střecha	15 832 170	14 886 773	3 836 904
NPŽP-NPO	5211000067	Statutární město Chomutov	Rekonstrukce školky, zelená střecha	19 651 783	19 436 131	8 554 491

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat od kontrolovaných subjektů.

→ Příjemce dotace porušil zásady zadávání veřejných zakázek.

- 4.53 Jeden z příjemců dotace porušil zákon č. 134/2016 Sb., když při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu nedodržel zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazů diskriminace, neboť dodavatele na zajištění dotačního managementu projektu vybral pouze na základě předchozích zkušeností, čímž omezil možnost účasti více dodavatelů a možnost přezkoumat úkony související s výběrem dodavatele. Vítězná nabídková cena činila 189 000 Kč bez DPH.

→ Uvedená jednání příjemců dotací nasvědčují porušení rozpočtové kázně.

4.54 Výše uvedená porušení přímo souvisela s účelem, na který byly dotace poskytnuty, došlo k nim před přijetím poskytnutých peněžních prostředků a trvala v okamžiku přijetí peněžních prostředků, což nasvědčuje porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

D) Ukazatele pro vyhodnocování podpory na zlepšení hospodaření se srážkovými vodami

4.55 Kontrolou NKÚ byly analyzovány indikátory, parametry či ukazatele, které MŽP nastavilo ve spolupráci se SFŽP pro sledování a vyhodnocování dotačních programů zaměřených mj. na podporu hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích. Kontrola se zaměřila konkrétně na analýzu ukazatelů sledovaných v rámci OPŽP14+, OPŽP21+ a investice 2.5.1 a 2.9.2 NPO realizovaných v rámci programu NZÚ a NPŽP. Výsledky analýzy jsou shrnuty v příloze č. 2 kontrolního závěru.

→ MŽP sleduje u dotačních programů zaměřených na hospodaření se srážkovými vodami ukazatele, které jsou neporovnatelné, a proto nemůže vyhodnocovat přínosy všech dotačních programů ke stanoveným cílům schválených strategií.

4.56 MŽP u OPŽP14+ nastavilo nezávazný ukazatel *objem retardované dešťové vody* a u aktivity 2.9.2 NPO jako závazný ukazatel jeho ekvivalent *objem zadržených srážkových vod*. Tyto ukazatele nemají vazbu na indikátory, které MŽP stanovilo ve strategických dokumentech pro hodnocení pokroku. Oba ukazatele také neumožňují poměřovat vynaložené peněžní prostředky a dosažené efekty, a to zejména proto, že jsou v obou ukazatelích kumulovány různé výpočty pro množství zadržených srážkových vod a vykazované hodnoty nejsou stejnorodé.

4.57 MŽP u OPŽP21+ sleduje především obecné ukazatele zelené infrastruktury nebo počtu obyvatel profitujících z opatření. Tyto ukazatele nejsou v přímém vztahu k retenci, vsakování či akumulaci srážkové vody a neumožňují měřit skutečný přínos projektů. MŽP u OPŽP21+ dále sleduje nezávazné SDP, které však mají vazbu na indikátory stanovené MŽP ve strategických dokumentech pro hodnocení pokroku a které umožňují poměřovat vynaložené peněžní prostředky a dosažené efekty, viz také body 4.44 a 4.45.

4.58 MŽP u programu NZÚ nesleduje žádný ukazatel pro množství zadržených srážkových vod. SFŽP jako administrátor programu NZÚ sleduje dva nezávazné parametry, a to *plocha zelené střechy* a *objem akumulační nádrže na dešťovou vodu*. Oba tyto ukazatele mají vazbu na indikátory stanovené MŽP ve schválených strategiích a umožňují poměřovat vynaložené peněžní prostředky a dosažené efekty. Určité riziko může představovat, že se jedná o nezávazné interně sledované ukazatele, dosažení cílových hodnot není závazné a evidovány jsou údaje zadávané příjemci v žádosti o podporu, které nemusí odpovídat skutečné realizaci projektu v důsledku realizačních změn.

→ MŽP nesleduje a nevyhodnocuje ukazatele „nepropustnost povrchu“ a „podíl adaptovaných budov“, ačkoliv si tyto ukazatele stanovilo v adaptační strategii pro hodnocení oblasti hospodaření se srážkovými vodami.

- 4.59 Kontrolou NKÚ byly dále zjišťovány ukazatele, které MŽP stanovilo pro sledování pokroku v oblasti hospodaření se srážkovými vodami ve strategických dokumentech.
- 4.60 NKÚ zjistil, že MŽP naposledy hodnotilo dva ukazatele z adaptační strategie – *podíl adaptovaných budov a nepropustnost povrchu* – naposledy k roku 2017, a to v rámci *Hodnocení zranitelnosti České republiky ve vztahu ke změně klimatu k roku 2017*. V dalších letech již MŽP tyto ukazatele nevyhodnocovalo, a interpretace hodnocení těchto ukazatelů je tak z hlediska dalšího vývoje v čase problematická.
- 4.61 NKÚ zjistil, že MŽP procento propustnosti v zastavěných plochách zatím systémově nesleduje. U hodnocení indikátoru *nepropustnost povrchu* MŽP zpravidla uvádí indikátor *podíl zastavěné plochy*, který sleduje Český úřad zeměměřický a katastrální. Vývoj tohoto indikátoru od roku 2000 do roku 2024 je uveden v tabulce č. 11. Trend tohoto indikátoru je negativní, tzn., že ve sledovaném období dochází setrvale ke zvyšování zastavěné plochy a nádvorí. Celková zastavěná plocha v roce 2000 činila 1 305,22 km² a v roce 2024 dosáhla rozloha zastavěné plochy 1 360,29 km². V období 2000–2024 se rozloha zastavěných ploch zvýšila o 4,2 %.

Tabulka č. 9: Vývoj rozlohy zastavěné plochy a nádvorí v letech 2000 až 2024

Rok	Rozloha (v km ²)	Rok	Rozloha (v km ²)	Rok	Rozloha (v km ²)	Rok	Rozloha (v km ²)	Rok	Rozloha (v km ²)
2000	1 305,22	2005	1 300,78	2010	1 313,66	2015	1 321,19	2020	1 332,77
2001	1 306,66	2006	1 301,94	2011	1 316,91	2016	1 322,17	2021	1 338,98
2002	1 305,87	2007	1 305,74	2012	1 318,00	2017	1 323,33	2022	1 345,19
2003	1 306,10	2008	1 309,33	2013	1 320,90	2018	1 324,63	2023	1 353,66
2004	1 303,07	2009	1 311,27	2014	1 321,92	2019	1 328,67	2024	1 360,29

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP.

→ **MŽP nevyhodnocovalo každoročně indikátory¹⁶, které si stanovilo pro sledování pokroku v oblasti hospodaření se srážkovými vodami v koncepci ochrany před následky sucha pro období 2023–2027.**

- 4.62 NKÚ zjistil, že většinu stanovených ukazatelů MŽP nemůže každoročně vyhodnocovat. MŽP u některých dotačních programů sledovalo na projektové úrovni jiné ukazatele, které neumožňují hodnocení cílů vytyčených v KOS a pro některé neprojektové ukazatele MŽP nemá nastaven systém získávání potřebných dat a informací.
- 4.63 MŽP např. nesleduje a nevyhodnocuje plnění úkolů ze *studie hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaném územích*, ačkoliv jejich realizace je úkolem NAP (2021) a MŽP si zvolilo *počet splněných úkolů ze studie* jako ukazatel pro hodnocení pokroku v KOS.

E) Nedostatečná koncepční činnost MŽP

→ **MŽP připravilo studii hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích, která však není závazná pro žádné aktéry a splnění jejich strategických cílů je těžko dosažitelné.**

¹⁶ Počet splněných úkolů ze studie hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaném prostředí; akumulací objem vybudovaných zařízení; objem využití srážkové vody; plocha nově vybudovaných propustných ploch a zelených střech; rozloha nepropustných povrchů.

- 4.64 NKÚ zjistil, že MŽP nenaplnilo úkol stanovený v NAP (v roce 2017), tj. připravit a předložit vládě ke schválení koncepci pro oblast hospodaření se srážkovými vodami.¹⁷ K plnění tohoto úkolu bylo MŽP zavázáno usnesením vlády ČR ze dne 16. ledna 2017 č. 34.
- 4.65 MŽP v roce 2019 předložilo vládě ČR pro informaci *Studii hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích*, která však nenaplnuje charakteristiky strategického dokumentu podle metodiky přípravy veřejných strategií, ze které mají ministři vycházet podle usnesení vlády ČR ze dne 2. května 2013 č. 318. NKÚ zjistil, že tato studie není závazná pro žádné aktéry. MŽP totiž nestanovilo pro realizaci změn, které ve studii navrhlo, žádné odpovědnosti, metriky pro měření úspěšnosti, termíny realizace ani způsob, jakým má být vyhodnocováno dosahování stanovených strategických cílů.

→ Dosud nedošlo k odstranění výjimek ze zpoplatnění odvádění srážkových vod do jednotné kanalizace pro veřejnou potřebu.

- 4.66 V ČR platí podle zákona č. 274/2001 Sb.¹⁸ povinnost platit poplatek za odvádění srážkové vody do kanalizace pro veřejnou potřebu. Tato povinnost ovšem neplatí pro všechny subjekty kvůli zákonem stanoveným výjimkám. Dochází tak k porušení principu „znečišťovatel platí“. Zákon se vztahuje z velké části na nemovitosti určené k podnikání a veřejné budovy, zatímco domácnosti jsou od platby osvobozeny.¹⁹ Současné nastavení tak nevede k motivaci vlastníků nemovitostí a pozemků k retenci/využití vody tak, aby nebyla odváděná do jednotné kanalizace. Náklady spojené s čištěním vod ředěných dešťovými vodami se rozpočítávají mezi všechny zákazníky.
- 4.67 K odstranění výjimek ze zákona o vodovodech a kanalizacích dosud nedošlo, ačkoliv se jedná o prioritní opatření uváděné napříč strategickými a koncepčními dokumenty, které se dotýkají problematiky hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích. Jedná se např. o úkol stanovený v NAP (2021), jehož gestorem je Ministerstvo zemědělství a spolugestorem je MŽP a který měl být splněn již v roce 2023.²⁰
- 4.68 Za zásadní překážku plnění předmětného úkolu lze považovat nesoulad a nespolupráci mezi gestorem a spolugestorem opatření, ačkoliv jsou oba vázání usnesením vlády ČR ze dne 13. září 2021 č. 785, kterým vláda uložila členům vlády v rámci své gesce realizovat úkoly obsažené v NAP (verze z roku 2021) v souladu s adaptační strategií. Podle *Zprávy o adaptaci České republiky na změnu klimatu 2025* je důvodem neplnění úkolu chybějící politický tlak a zájem ostatních subjektů. NKÚ dále zjistil, že vyčíslení dopadu odstranění výjimek ze zákona o vodovodech a kanalizacích na rozpočty obcí ve výši cca 3 mld. Kč, které je uváděno v poziční zprávě za rok 2024, je zcela neaktuální, neboť se jedná o odhad z roku 2013, tj. jedná se o výpočet vycházející z cen a údajů minimálně 12 let starých.

¹⁷ Úkol 10_1.1 Aktualizovat zpracovaný návrh Koncepce hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích se zohledněním schválené adaptační strategie ČR a nových poznatků a předložit jej ke schválení vládě.

¹⁸ Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích).

¹⁹ Podle ustanovení § 20 odst. 6 zákona č. 274/2001 Sb. se povinnost platit za odvádění srážkových vod do kanalizace pro veřejnou potřebu nevztahuje na plochy dálnic, silnic, místních komunikací a účelových komunikací veřejně přístupných, plochy drah celostátních a regionálních včetně pevných zařízení potřebných pro přímé zajištění bezpečnosti a plynulosti drážní dopravy, zoologické zahrady, veřejná a neveřejná pohřebiště a plochy nemovitostí určených k trvalému bydlení a na domácnosti.

²⁰ NAP (2021), úkol 4_1.9 Navrhnout systém postupného rušení výjimek ze zpoplatnění odvádění srážkových vod v zákoně o vodovodech a kanalizacích.

Seznam zkratk

adaptační strategie	<i>Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR</i>
BD	bytové domy
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
KOS	<i>Koncepce ochrany před následky sucha</i>
MdF	Modernizační fond
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
N/A	nedostupné, příp. neaplikovatelné
NAP	<i>Národní akční plán na změnu klimatu</i>
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NPO	<i>Národní plán obnovy</i>
NPŽP	<i>Národní program Životní prostředí</i>
NZÚ	program <i>Nová zelená úsporám</i>
OPŽP14+	operační program <i>Životní prostředí 2014–2020</i>
OPŽP21+	operační program <i>Životní prostředí 2021–2027</i>
RD	rodinné domy
SDP	specifické datové položky
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Přehled kontrolovaných projektů
- Příloha č. 2: Přehled ukazatelů pro oblast hospodaření se srážkovými vodami v dotačních programech MŽP
- Příloha č. 3: Přehled výše dotací obcím na zlepšení hospodaření se srážkovými vodami

Přehled kontrolovaných projektů

Tabulka č. 10: Kontrolované projekty z investice 2.9.2 NPŽP v rámci NPO

Číslo projektu	Název projektu	Příjemce podpory	Proplacena dotace (v Kč)	Objem zadržených srážkových vod (v m ³)
5211000045	Rekonstrukce povrchů a hospodaření se srážkovými vodami v lokalitě Řevnice – Vrážka	Město Řevnice	44 361 829,37	761,800
5211000066	Zelená střecha MŠ Palackého č. p. 4059	Statutární město Chomutov	3 825 791,69	2,109
5211000067	Zelená střecha MŠ Zahradní č. p. 5185		8 521 942,10	7,452
5211000083	Vybudování dopravního hřiště a parkoviště s vodopropustným povrchem v parku KOVO		6 632 623,86	6,880
5211000072	Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu, ul. Přemyslova, Chomutov v blízkosti areálu Kamencového jezera	Obec Velká Hleďsebe	3 038 300,68	38,060
Celkem			66 380 487,70	816,301

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP a SFŽP.

Tabulka č. 11: Kontrolované projekty aktivita 1.3.4 OPŽP21+

Registrační číslo projektu	Název projektu	Příjemce podpory	Proplacena dotace (v Kč)	Objem zadržené vody za rok (v m ³ /průměrný rok)	Plocha vyměněných nepropustných povrchů (v m ²)	Plocha nově vybudovaných propustných povrchů (v m ²)
CZ.05.01.03/04/22_019/0002265	Bezpečné chodníky, parkovací stání a likvidace dešťových vod – Unkovice, ulice Hlavní a ulice K Rybníku	Obec Unkovice	4 105 738,61 ¹	129,70	565,00	321,00
CZ.05.01.03/04/22_019/0002325	Parkovací stání Komenského v Hranicích	Město Hranice	5 652 244,35	1 127,00	1 786,55	65,84
CZ.05.01.03/04/22_019/0000541	Výměna nepropustných ploch – udržení vody v krajině, Uh. Hradiště, ul. Okružní	Město Uherské Hradiště	4 194 864,17	551,06	920,12	58,00
CZ.05.01.03/04/22_019/0000561	Hospodaření se srážkovými vodami v lokalitě Za Humny Přísnotice	Obec Přísnotice	49 301 175,56	4 995,00	5 457,00	587,00
Celkem			63 254 022,69	6 802,76	8 728,67	1 031,84

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP a SFŽP.

Vysvětlivka:

¹ Projekt v realizaci, v době kontroly byla proplacena pouze část z poskytnuté dotace.

Tabulka č. 12: Přehled ukazatelů pro oblast hospodaření se srážkovými vodami v dotačních programech MŽP

Dotační program	Indikátor, parametr, ukazatel	Závaznost v právním aktu	Typ ukazatele	Jednotka	Dosažená hodnota	Skutečnost na ukazateli k datu	Vazba na strategii
NZÚ (investice 2.5.1 NPO)	Plocha zelené střechy	NE	Interní (SFŽP)	m ²	124 984,52	30.06.2025	ANO/KOS
	Objem akumulační nádrže na dešťovou vodu	NE	Interní (SFŽP)	m ³	88 803,45	30.06.2025	ANO/KOS
NPŽP (investice 2.9.2 NPO) ²¹	Objem zadržovaných srážkových vod	ANO	Hlavní	m ³	25 580,41	01.09.2025	NE
OPŽP14+ (aktivita 1.3.2) ²¹	Objem retardované dešťové vody	ANO	Hlavní	m ³	22 932,34	29.09.2023	NE
OPŽP21+ (aktivita 1.3.4)	Objem využití srážkové vody	NE	Interní	m ³ /rok	N/A	01.01.2025	ANO/KOS
	Plocha, ze které se zpomaluje odtok srážkové vody z řešených území	NE	SDP	m ²	435 625,33	01.01.2025	ANO/KOS
	Objem zadržené vody za rok	NE	SDP	m ³ /rok	641 153,88	01.01.2025	ANO/KOS
	Retenční objem vybudovaných zařízení	NE	SDP	m ³	11 062,00	01.01.2025	ANO/KOS
	Akumulační objem vybudovaných zařízení	NE	SDP	m ³	5 140,27	01.01.2025	ANO/KOS
	Zavlažovaná plocha	NE	SDP	m ²	133 555,40	01.01.2025	NE
	Plocha vyměněných nepropustných povrchů	NE	SDP	m ²	90 673,51	01.01.2025	ANO/KOS
	Plocha nově vybudovaných propustných povrchů	NE	SDP	m ²	27 034,85	01.01.2025	ANO/KOS
	Akumulační kapacita střech budov s akumulační schopností	NE	SDP	m ³ /průměrný rok	1 996,78	01.01.2025	ANO/KOS
	Plocha zrealizovaných zelených střech	NE	SDP	m ²	8 434,56	01.01.2025	ANO/KOS
	Celková plocha střech na řešených budovách a objektech	NE	SDP	m ²	9 750,06	01.01.2025	ANO/KOS

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP a SFŽP.

²¹ Způsob výpočtu ukazatele na projektové úrovni:

Výměna nepropustných zpevněných povrchů za propustné zpevněné a propustné povrchy: *Objem zadržené srážkové vody / objem retardované dešťové vody* [m³] = objem nově zasáknuté vody při návrhovém dešti.

Budování propustných zpevněných povrchů: *Objem zadržené srážkové vody / objem retardované dešťové vody* [m³] = objem teoreticky zasáknuté vody při návrhovém dešti oproti tomu, kdy by na řešené ploše byl asfalt (se součinitelem odtoku – 1,0).

Nádrže, průlehy, zasakovací zařízení apod.: *Objem zadržené srážkové vody / objem retardované dešťové vody* [m³] = návrhový (maximální provozní) objem nádrže, průlehu, zasakovacího zařízení apod.

Zelené střechy: *Objem zadržené srážkové vody / objem retardované dešťové vody* [m³] = objem nově zachycené vody ve funkčním profilu střechy při návrhovém dešti.

Tabulka č. 13: Přehled výše dotací obcím na zlepšení hospodaření se srážkovými vodami (v Kč)

Údaj		Celkem	Statutární města	Města	Městysy	Obce	
Počet obcí v ČR (2025)		6 258	27	583	232	5 416	
Počet obcí, kterým MŽP poskytlo dotaci		234	18	91	12	113	
Podíl obcí, kterým MŽP poskytlo dotaci na hospodaření se srážkovými vodami		4 %	67 %	16 %	5 %	2 %	
Výše MŽP poskytnutých dotací obcím		1 910 084 582,12	597 012 714,74	867 956 547,83	55 323 565,36	389 791 754,19	
Počet realizovaných projektů		388	66	170	13	139	
- z toho:	NPO (NPŽP)	Výše dotací	732 787 709,11	181 759 523,71	353 270 688,80	43 161 111,61	154 596 384,99
		Počet projektů	184	32	70	8	74
	OPŽP14+	Výše dotací	320 590 070,64	114 035 353,99	123 114 808,77	6 627 946,88	76 811 961,00
		Počet projektů	95	15	45	2	33
	OPŽP21+	Výše dotací	856 706 802,37	301 217 837,04	391 571 050,26	5 534 506,87	158 383 408,20
		Počet projektů	109	19	55	3	32

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MŽP, SFŽP a Českého statistického úřadu.